Työsuojelu

LAUSUNTO
10.2.2025

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan lausuntopyyntö

U 54/2024 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoidentietojenvaihtojärjestelmään liitetystä työntekijöiden lähettämistä koskevan ilmoituksen tekemiseen tarkoitetusta julkisesta käyttöliittymästä ja asetuksen (EU)N:o 1024/2012 muuttamisesta (lähettämistä koskeva ilmoitus ja julkinen käyttöliittymä)

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue on vastaanottanut lausuntopyynnön työelämä- ja tasa-arvovaliokunnasta. Työsuojeluviranomainen lausuu luonnoksesta seuraavaa:

Komissio on antanut 13.11.2024 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmään liitettävästä työntekijöiden lähettämistä koskevan ilmoituksen tekemiseen tarkoitetusta julkisesta käyttöliittymästä ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 (jäljempänä IMI-asetus) muuttamisesta (COM(2024) 531 final).

Ehdotuksen päätarkoituksena on keventää jäsenvaltioiden viranomaisten ja yritysten hallinnollista taakkaa lähentämällä kansallisia lakeja ja menettelyjä sekä vahvistaa jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä niiden valvoessa sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (Internal Market Information System, jäljempänä IMI) kautta, että tiettyjä lähetettyihin työntekijöihin sovellettavia hallinnollisia vaatimuksia noudatetaan.

Ehdotuksella pyritään keventämään jäsenvaltioiden julkishallinnoille ja yrityksille aiheutuvaa rasitetta. Työntekijöiden lähettämiseen liittyvät ilmoitusvelvollisuudet koskevat suurta määrää yrityksiä.

Ehdotuksen tarkoitus on parantaa jäsenvaltioiden mahdollisuuksia tehdä tehokkaita, riittäviä ja kohdennettuja tarkastuksia, mikä puolestaan tukee lähetettyjen työntekijöiden oikeuksien suojelua ja oikeudenmukaista liikkuvuutta kokonaisuudessaan.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto, työsuojelun vastuualue
Postiosoite: PL 9, 13035 AVI
Puhelinvaihde: 0295 016 000
tyosuojelu.lounais@avi.fi | www.tyosuojelu.fi
Työsuojelun vastuualue toimii alueellisena työsuojeluviranomaisena.

Kun ilmoituksesta ehdotuksen mukaisesti voidaan lähettää jäljennös lähetetylle työntekijälle, hän on mukana prosessissa tietoisena toimijana, jolloin hänen on helpompi käyttää oikeuksiaan. Kansalliset ilmoitusjärjestelmät eivät tätä nykyä tarjoa tällaista mahdollisuutta.

Työsuojeluviranomainen kannattaa yhdenmukaisia menettelytapoja, jotka keventävät lähettävien yritysten hallinnollista taakkaa. Nykyisellään ilmoitusmenettelyt perustuvat direktiivin implementointiin perustuviin kansallisiin lainsäädäntöihin, mikä tarkoittaa lukuisia erilaisia ilmoitusmenettelyjä.

Työsuojeluviranomainen kiinnittää huomiota kansallisten mukautusten tarpeeseen, sillä Suomessa lähettämistä koskevan ilmoituksessa pyydetään antamaan mm. työntekijän veronumero, joka on edellytyksenä työskennellessä rakennusalalla ja telakalla. Tätä ei ehdotuksen mukaisessa ilmoituksessa ole huomioitu.

Huomiota kiinnitetään myös IMI:n käytettävyyteen. Tieliikenteen alihankinnassa IMI:in tehtävien ilmoitusten kohdalla on huomattu ilmoitusten heikko käytettävyys, mikä poikkeaa työsuojeluviranomaiselle toimitettujen ilmoitusten käytettävyyden osalta. IMI:in tehdyistä ilmoituksista ei saada valvonnan kohdentamiseksi haun perusteella muussa järjestelmässä työstettävää tietojoukkoa (esim. excel), mikä heikentää käytettävyyttä. Työsuojeluviranomaiselle toimitettava ilmoitus tallentuu automaattisesti asianhallintajärjestelmään sekä valvontatietojärjestelmään, joissa hakuja pystytään tekemään laajasti valvonnan kohdentamiseksi ja siirtämään tietojoukko toiseen järjestelmään (excel).

Tieliikenteen alihankinnan ilmoituksia IMI:in tehdään myös puolen vuoden ajan ajanjaksolle, joka on sallittu menettely, mikä ei anna todellista kuvaa lähettämisestä eikä anna tehokasta työkalua työsuojeluviranomaiselle valvonnan kohdentamiseksi. Tämä on käytännössä johtanut siihen, että ilmoituksia ei hyödynnetä valvonnan kohdentamisessa.

Mikäli ehdotuksen mukainen menettely otetaan käyttöön, vaatii se lainsäädännöllisiä muutoksia lakiin työntekijöiden lähettämisestä (447/2016), sillä nykyisellään ilmoitus on tehtävä työsuojeluviranomaisella (pois lukien tieliikenteen alihankinta) ja tämän velvollisuuden laiminlyönnistä voidaan määrätä laiminlyöntimaksu. Tämän vuoksi työsuojeluviranomaisen

näkemyksen mukaan ilmoituksen tekemistä myös IMI:in ei voitaisi suositella pakollisen velvollisuuden rinnalla ja siten lisätä hallinnollista taakkaa.

Lisätietoja: lakimies Anu Ikonen, puh. 0295 018 143.

Johtaja Riitta Sulameri

Juristi Anu Ikonen

Tämä asiakirja LSAVI/1185/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/1185/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Sulameri Riitta 10.02.2025 11:27

Esittelijä Ikonen Anu 10.02.2025 11:05